

dette selskapet skal ha rettighetene knyttet til utnyttelse av spillerens image. Det inngås så en avtale mellom klubben og det skatteparadisregistrerte selskapet. I denne avtalen forplikter klubben seg til å betale et visst beløp for en lisens som gir klubben adgang til å utnytte spillerens image-rettigheter. Spilleren på sin side forplikter seg til å samarbeide med klubben slik at den kan dra nytte av hans image.

Andre lands skattemyndigheter har stilt spørsmål ved realiteten i disse avtalene. Er det slik at klubben er blitt enig med spilleren om å kanalisere en viss andel av spillerens salær/lønn til såkalte image-rettigheter, slik at denne andelen holdes utenfor den skattepliktige lønnen? Klubben skulle i så fall betalt arbeidsgiveravgift av lønnen. I et slikt tilfelle vil både arbeidsgiver og spiller unndra seg skatteforpliktelser.

Organisering av arbeidet hos andre lands skattemyndigheter

Engelske skattemyndigheter har en særskilt organisering av arbeidet knyttet til oppfølgingen av idrettsklubber /utøvere og sfæren rundt disse. De har et eget team som bare jobber med problemstillinger knyttet til idretten. Som de sier selv: «As usual, where there is a lot of money, there is often a lot of tax avoidance. Such avoidance usually involves cross border transactions and tax haven jurisdictions.» Medarbeidere som arbeider i teamet, har

derfor spisskompetanse på markedet rundt idretten, og på internasjonale skatteregler.

Nederlandske skattemyndigheter har også en særskilt organisering av arbeidet med problemstillinger relatert til idrettslag og idrettsutøvere. I Nederland arbeides det nå med de profesjonelle fotballklubbene med sikte på å lage en «clean bill of health», slik at disse klubbene kan klassifiseres som risikofrie.

Hvitvasking gjennom betaling av skatt?

Hvitvasking av penger forekommer når det er behov for å skjule opprinnelsen til pengene, fordi de stammer fra kriminelle handlinger. For eksempel penger fra ran, narkotika, skattekriminalitet. Pengene brukes for eksempel til investeringer og betaling av gjeld og resultatet kan bli at penger «vaskes» rene. Det kan skje gjennom komplekse virksomheter og selskapsstrukturer, ofte med tilknytning til skatteparadisland. Hvitvasking av penger er ulovlig. I Norge skal rapporteringspliktige gi melding til Økokrim ved «mistenkelige transaksjoner» for å begrense muligheter for hvitvasking. Både rådgivere og næringsdrivende kan ha plikt til å si fra om mistenkelige transaksjoner. Skitne penger kan vaskes gjennom utspekulerte selskapsstrukturer, men vi kan også risikere at staten selv brukes som hvitvasker.

Skatteetaten er bevisst på at vi ikke er med på å hvitvaske penger – gjennom beskat-

ning av inntekter. Vi er opptatt av å sikre at inntekt/formue blir beskattet (i den grad de er skattepliktige til Norge). MEN vi skal ikke være med på å «vaske» penger hvite. I et samfunnsperspektiv er slike kriminelle handlinger uønsket – vi som etat vil bidra til at dette avdekkes – også ut over skatteunndragelser. Derfor jobber vi for å avsløre hvitvasking – både internt i etaten og i samarbeid med andre etater. Etatens taushetsplikt er, på visse vilkår, ikke til hinder for at vi gir opplysninger til politi og påtalemyndighet til bruk i straffesak også utenfor våre forvaltningsområder.

Aktuelt å se nærmere på fremover?

Skatteetaten vurderer mulighetene for et tettere samarbeid med idretten/idrettsorganisasjoner, for i fellesskap å iverksette tiltak som gagnar både skatteetaten og idretten. Det kan også være aktuelt å vurdere tiltak rettet mot eksterne aktører – i sfæren rundt idretten. Dette kan være ulike tiltak – fra veiledning, samarbeid og informasjon – til kontrolltiltak.

Skatteetaten deltar i internasjonalt arbeid (bl.a. i OECD) rundt hvitvasking og har også bidratt i arbeidet med å utarbeide ovennevnte rapport. Vi er kjent med de funn og de erfaringer som er gjort internasjonalt og vil vurdere etatens videre innsats ut fra dette. Skatteetaten vil fortsatt delta i og videreutvikle det internasjonale samarbeidet på dette området.

Finansiell rapportering:

Utenlandske selskaper notert på Oslo Børs

Artikkelen er forfattet av:

Statsautorisert revisor
Svein A. Andresen
Partner PricewaterhouseCoopers

Statsautorisert revisor
Bjørn Lund
Direktør PricewaterhouseCoopers

Artikkelen gir en forenklet oversikt over kravene til **finansiell rapportering som gjelder for utenlandske selskaper notert på Oslo Børs.**

Verdipapirhandelloven og tilhørende forskrift har blant annet innarbeidet EUs Transparency Directive 2004/109/EC (Rapporteringsdirektivet) i norsk lovgiv-

ning, noe som har ført til endringer i kravene til finansiell rapportering for børsnoterte selskaper. Som følge av disse endringene, har rapporteringen for børsnoterte selskaper blitt både omfattende og komplisert.

Betydningen av hjemstat

Som et utgangspunkt skal utstedere på Oslo Børs følge regler som er nedfelt i Verdipapirloven (vphl.) kapittel 5 og verdipapirforskriften. Innenfor EU-/EØS-

området skal alle minimumsbestemmelser i Rapporteringsdirektivet være implementert i den nasjonale lovgivningen. For selskaper som er hjemmehørende i EU-/EØS-land, er det hjemlandenes regler som gjelder for selskapenes rapporteringsplikt til Oslo Børs.

Norge er som hovedregel hjemstat for norske selskaper notert på Oslo Børs samt for selskaper notert på Oslo Børs som har sin tilhørighet utenfor EØS. Rapporteringsdirektivet er et minimumsdirektiv, slik at en hjemstat kan angi strengere regler enn det som følger av direktivteksten i sin nasjonale lovgivning.

Norge har gitt strengere regler for enkelte forhold i de tilfeller hvor Norge er hjemstat. Norske krav som må ivaretas for at konsernregnskapet for 2009 skal være avlagt etter regnskapsloven (rskl.), er noteringsopplysninger for store og øvrige foretak etter §§ 7–15 (unntatt 4. og 5. ledd), 7–18, 7–26, 7–27, 7–30, 7–30a, 7–31, 7–31a, 7–31b og 7–32.

Dette innebærer at det har betydning for den finansielle rapporteringen til et børsnotert selskap å avgjøre hvilket land som er hjemstat etter Rapporteringsdirektivets bestemmelser.

I tillegg krever Oslo Børs at årsrapporten offentliggjøres senest fire måneder etter dato for årets periodeavslutningsdato. Dette kravet gjelder for alle selskaper notert på Oslo Børs, uavhengig av hvilket hjemland det aktuelle selskapet har.

EUs Rapporteringsdirektiv innførte prinsippet om hjemstatstilsyn innenfor EØS-området for utstedere av finansielle instrumenter notert på regulert marked. Dette betyr at virkeområdet for regler om periodisk rapportering, slik det er definert i vphl. kapittel 5, er begrenset til å omfatte utstedere med Norge som hjemstat (jf. vphl. § 5–4, første ledd).

Ekvivalensvurderingen – EUs likhetsprinsipp

Når det gjelder utstedere hjemmehørende i land utenfor EU-/EØS-området, følger det av vphl. § 5–7 og Verdipapirforskriftens § 5–7, at tilsynsmyndigheten i hjemstaten (Finanstilsynet i Norge) kan fritta utsteder fra rapporteringskravene knyttet til årsregnskap, herunder årsberetning og ledelseserklæring, og halvårsregnskap dersom det finnes lignende bestemmelser i tredjelandet hvor selskapet er registrert. Hensikten med denne

bestemmelsen er at selskap notert i EU-/EØS-området som er hjemmehørende i en stat utenfor dette området, ikke skal underlegges strengere bestemmelser enn det som utstedere innenfor EU-/EØS-området er underlagt. De praktiske konsekvensene av bestemmelsen blir ytterligere omtalt i det følgende, spesielt krav til rapportering av morselskapsregnskap.

Krav til finansiell rapportering for selskaper notert på Oslo Børs

Krav til finansiell informasjon med utgangspunkt i disse reglene er oppsummert i tabellen på neste side.

Kvartalsregnskap

Norske selskaper notert på Oslo Børs må rapportere kvartalsregnskap i henhold til IAS 34. Oslo Børs har uttalt at de vil følge EU-direktivets utgangspunkt om hjemstatsregulering, slik at de heller ikke gjennom sin noteringsavtale vil kreve rapportering ut over det som følger av hjemstatens regler. Det betyr for eksempel at et engelsk selskap notert på Oslo Børs må følge engelske regler for finansiell rapportering. Børsnoterte selskaper i England har ikke krav om rapportering av kvartalstall. I stedet skal det rapporteres et såkalt «Interim Management Statement» (IMS). Krav til en IMS-rapport er mindre omfattende enn kravene til kvartalsregnskap i henhold til IAS 34.

Regnskapsspråk for konsernregnskapet og morselskapet

Konsernregnskap

Det følger av IAS-forordningen (1606/2002/EC) at utstedere notert på Oslo Børs i utgangspunktet skal rapportere konserntallene i henhold til IFRS. Etter at forordningen ble gjort gjeldende fra regnskapsåret 2005, har det kommet flere kommisjonsforordninger fra EU, hvor det blant annet ble gitt et endelig fritak fra plikten til å anvende IFRS som regnskapsspråk. Fritaket gjelder for US GAAP og japansk GAAP. Det er et midlertidig fritak for andre regnskapsspråk, som kinesisk GAAP, canadisk GAAP, sørkoreansk GAAP og indisk GAAP. Fritaket gjelder frem til regnskapsperioder som starter 1. januar 2012.

Morselskapsregnskap

Unntaket fra plikten til å bruke IFRS, slik dette er beskrevet ovenfor, gjelder i utgangspunktet kun for utarbeidelse av konsernregnskapet. Vi er kjent med at Finanstilsynet aksepterer at regnskapsspråk som tillates brukt i konsernregnskapet, også kan brukes i morselskapsregnskapets selskapsregnskap.

Når det gjelder bruk av Forenklet IFRS for norske selskaper (morselskapsregnskapet), er dette tillatt etter bestemmelsene i regnskapslovens § 3–9. For engelske selskaper (Kategori 2) og 3. lands utstedere utenfor EU/EØS (Kategori 3A), er vi ikke kjent med at det finnes tilsvarende regler. Bruk av forenklet IFRS vil være avhengig av om det er inntratt lignende bestemmelser i den aktuelle hjemstaten. Vi antar at tredjelandets utstedere hjemmehørende for eksempel på Bermuda, Cayman Islands, British Virgin Islands etc. (Kategori 3B), kan bruke Forenklet IFRS, dersom Norge er valgt som hjemstat etter bestemmelsene i verdipapirhandelloven, selv om retten til å anvende Forenklet IFRS er hjemlet i regnskapsloven og ikke i verdipapirhandelloven.

Selskaper registrert på for eksempel Cayman Islands, Bermuda, British Virgin Island mfl.

Disse landene har normalt ikke nærmere regler for utarbeidelse av årsregnskap, årsberetning og halvårsrapportering. Det følger da av Rapporteringsdirektivet at det er reglene i den EU-/EØS-stat som utsteder har valgt som sin hjemstat som gjelder. Det vil da være reglene i Norge, slik disse er nedfelt i vphl. kapittel 5, som gjelder dersom Norge er valgt som hjemstat.

Det bør alltid gjøres en vurdering av ekvivalensbestemmelsene for å se om det kan finnes lignende bestemmelser i tredjelandet hvor selskapet er registrert, eller i et annet land som selskapet har rapporteringsforpliktelser mot. Selskap som er registrert i et av disse landene, men som også er en «Foreign Private Issuer», er pliktig å rapportere en årsrapport (20-F) til Securities and Exchange Commission (SEC). Finanstilsynet har konkludert med at 20-F vil være ekvivalent med kravene til årsregnskap for konsern og styrets årsberetning inkludert ledelseserklæring. Basert på en vurdering av ekvivalensbestemmelsene, er vi kjent med at Finanstilsynet for én søknad har konkludert med at en Foreign Private Issuer som årlig rapporterer en 20-F til SEC, har fått fritak fra å rapportere årsregnskap for morselskapet. Finanstilsynets vurdering er også godkjent av CESR. For den aktuelle søknaden forstår vi at Artikkel 17, bokstav b) vedrørende «*minimum capital and equity requirements*» ble vurdert som ikke relevant for søknaden. Denne bestemmelsen er spesielt aktuell å vurdere for bank-/finansforetak.

Et selskap som er en tredjelandets utsteder, hvor den lokale selskapslovgivningen (for eksempel i Bermuda) krever at det må

Regnskap

Registreringsstat/ Hjemstat	Norge	EU-/EØS-land (England)	«3. land utstedere» utenfor EU-/EØS som antas å ha noen tilsvarende krav etter sin nasjo- nale lovgivning	«3. land utstedere» som antas ikke å ha tilsvarende krav etter sin nasjo- nale lovgivning (for eksempel Bermuda, Cayman Islands, British Virgin Is- lands, etc.)	«3. land utstedere» (KATEGORI 3B) som også har notert sine aksjer i en annen stat (eksempelvis USA)
Regler for utarbeidelse av ulike typer dokumenter til årsrapporten					
	KATEGORI 1	KATEGORI 2	KATEGORI 3 A	KATEGORI 3 B	KATEGORI 4
Cjeldende regler for finan- siell rapportering	Norge	England (England er hjemstat da England er innenfor EU/EØS)	Norge (Norge er hjemstat)	Norge (Norge er hjemstat)	Norge (Norge er hjemstat) og USA benyttes som grunnlag for ekviva- lensvurdering
Årsberetning inkludert omtale av prinsipper for corporate governance	Ja	Ja	Ja	Ja	Iht. SEC-regler
Halvårsrapport (Interim Management Report)	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Ledelseserklæring halv- årsregnskap (Management Responsibility Statement)	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Kvartalsregnskap (IAS 34 Interim report)	Ja	Nei, men krav til Interim Management Statement - se under	Ja	Ja	Ja
Interim Management Statement (Rapporterings- direktivets artikkel 6.2.)	Nei	Ja	Nei	Nei	Nei
Årsregnskap for konsern	Ja	Ja	Ja	Ja	Iht. SEC regler
Årsregnskap for morsel- skap	Ja	Ja	Ja, men med mulig unntak	Ja, men med mulig unntak Det vil være vanske- ligere å få ekviva- lensunntak for mor- selskaps regnskap for denne kategori sammenlignet med kategori 3 A	Nei
Regnskapsspråk konsern- regnskap	IFRS som vedtatt av EU	IFRS som vedtatt av EU	IFRS (som utgitt av IASB), Japansk GAAP, US GAAP (Kinesisk GAAP, Canadisk GAAP, Sør-Koreansk GAAP og Indisk GAAP)	IFRS (som utgitt av IASB), Japansk GAAP, US GAAP (Kinesisk GAAP, Canadisk GAAP, Sør-Koreansk GAAP og Indisk GAAP)	IFRS (som utgitt av IASB) og US GAAP
Regnskapsspråk morsel- skapsregnskap	IFRS som vedtatt av EU/GRS/ Forenklet IFRS	IFRS som vedtatt av EU/UK GAAP	IFRS (som utgitt av IASB) samt språk benyttet i konsern- regnskapet	IFRS (som utgitt av IASB) samt språk benyttet i konsern- regnskapet	Ikke aktuelt
Forenklet IFRS for mor- selskapsregnskap	Ja	Nei	Nei	Nei	Ikke aktuelt

utarbeides konsernregnskap i henhold til anerkjente internasjonale regnskapsprinsipper, kan søke om ekvivalensvurdering når det gjelder krav om separat morselskapsregnskap. Dette kan gjøres med utgangspunkt i lokal selskapslovgivning og

de kravene som gjelder for de anerkjente internasjonale regnskapsprinsippene som selskapet har valgt (for eksempel IFRS). Det er foreløpig juridisk uavklart om det vil bli gitt fritak for denne typen situasjoner.

Avslutning

Regelverket for norske og spesielt utenlandske selskaper notert på Oslo Børs er både omfattende og komplisert. Oppsummeringen foran er en kort og forenklet fremstilling av aktuelle lover og regler.